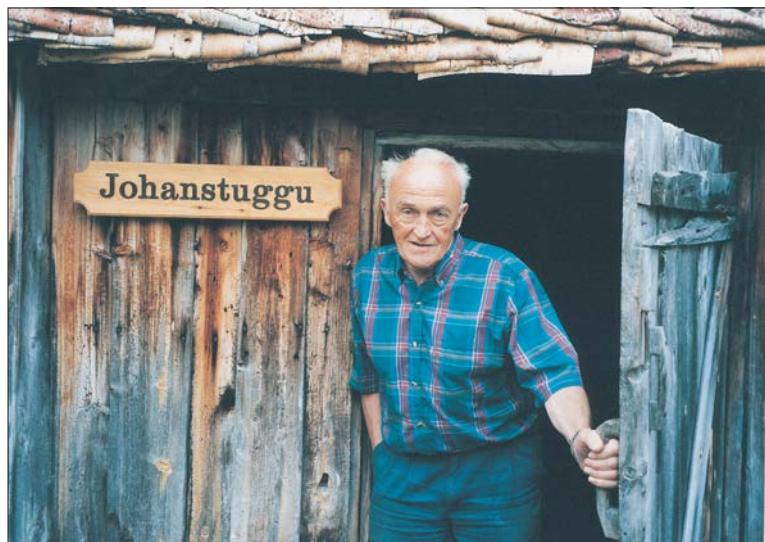

JOHAN BOLME TIL MINNE

Johan Bolme døde 7. desember 2002, 88 år gammel, og dermed er en kjær skikkelse på Trollheimshytta gjennom mange år borte for alltid. Helsen hindret ham rett nok fra å komme seg dit i de aller siste årene, men han hadde da bak seg et langt liv som var nært knyttet til Folldalen og fjellene omkring denne vakre fjelldalen i Trollheimens hjerte.

Johan ble født i 1914 og vokste opp på en liten plass i Rindalen. Slik tidene og skikken den gangen var måtte han tidlig bidra til familiens utkomme, og han var ikke mer enn tolv år gammel da han begynte som gjeter på Langlisetra, som ligger like ved Trollheimshytta. I fem år, til han var 17, tilbrakte han hele sommeren på setra i lag med buskapen. Fra han var 16 arbeidet han dessuten resten av året på Langlia nede i bygda og ble 18 år gammel sveiser på gården. Det var han i to år, men i 1934 brøt han over tvert og dro til Trondheim for å begynne i skomakerlære.

Som skomaker ble Johan Bolme en fremragende fagmann. I 1950-årene var piggsko for bane-, terreng- og orienteringsløp mer eller mindre improviserte versjoner av lærsko.

Johan fikk som fortjent en av bygningene ved Trollheimshytta oppkalt etter seg. Foto: Karl H. Brox

Sterkt idrettsinteressert som han var, utviklet Johan egne modeller av lett og smidig kenguruskinn, med passform som var individuelt tilpasset hver enkelt kunde. Disse skoene gjorde Johan kjent over hele det løpende idretts-Norge. Størrelser som Audun Boysen, Ernst Larsen, Øystein Saksvik, Pål Benum og mange flere var kunder i det lille verkstedet i Bersvendsveita. For o-løpere laget Johan en egen modell med en lett og fleksibel plate av fjærstål i sålen, som hindret piggene i å gå gjennom læret når løperen trakk på stein og fjell. Vår suverene o-konge Magne Lystad løp med Bolme-sko og de fleste juniorløperne i Trøndelag rundt 1960 skaffet seg det samme.

I betraktning av at dette utviklingsarbeidet skjedde på 1950-tallet, var det teknologisk og fremfor alt materialteknisk arbeid av høy klasse som i dag kunne ha vært en børsvinner. Men Johan var tydeligvis fornøyd bare kundene var fornøyde. Da de store internasjonale selskapene Adidas og andre kom med "fabrikksko" med tilsvarende egenskaper sluttet han å lage piggsko. Men han glemte aldri sine kunder. O-løperen Stig Berge, som

Mang en fjellvandrere ble hjulpet av Johan. Med sin praktiske sans ordnet han det meste.

Foto: Karl H. Brox

i 1959 hadde skaffet seg Bolme-sko, forteller at da han i 1991 kom en tur til Trollheimshytta møtte han Johan ute i gangen, uten å kjenne ham igjen med det samme. "De'ha e laga piggsko te," sa Johan, og dermed var kontakten gjenopprettet - etter 30 år.

Johan var også godt kjent for fjellfolk som skomakeren som virkelig kunne reparere fjellsko og skistøvler. Johan ga særlig service til fjellvandrere når de fortalte at de raskt trengte støvlene til en tur i fjellet.

Da han 66 år gammel i 1980 bestemte seg for å bli pensjonist, hadde Johan altså forlenget overtatt firmaet han i sin tid ble ansatt i, men han valgte da å avvikle det i stedet for å selge det til nye drivere.

Så begynte en ny fase i livet for 66-åringen. Han ble dreng på Trollheimshytta og en fast og trofast hjelper for tilsynet på hytta, Erik Hansen. Ulike var de, men de gikk godt i lag og sammen med flere andre bidro disse to i uvurderlig grad til å gjøre foreningens eldste hytte i Trollheimen til et praktanlegg og et kjært sted for mange fjellvandrere.

Med dette var Johan for fullt tilbake i sin barndoms og ungdoms dal. På nytt tilbrakte han hele sommeren og dessuten påsken og utallige helger i Folldalen. På sitt stillferdige vis pilte han lynsnart mellom sine mange

gjøremål og var alltid travelt opptatt med ett eller annet, men også alltid beredt til å hjelpe de av fjellturistene som hadde behov for en håndsrekning. Hvor mange ryggsekker, sko og ski Johan i løpet av sine år på hytta reparerte hadde han selv ikke anelse om, men mange var de som fikk en bedre tur videre etter å ha klaget sin nød til drengen.

- Å gå med en sekk som ikke sitter som den skal er ikke bare ubehagelig, det kan gi feilbelastninger også og føre til unødvendige smerter og skader. Skal turen bli vellykket, må i hvert fall utstyret være i orden, sa han til meg en gang mens han på typisk vis hjalp en kvinnelig vandrere med å få orden på sekken.

Det er egentlig unødvendig å si at Johan stortrivdes på Trollheimshytta. Den ble hans andre hjem: - Det er strålende å få være her, det er livet dette her, vet du, sa han. - Ikke bare er naturen enestående, men du treffer så mange trivelige mennesker. Når man som jeg bor alene kan det bli litt stusselig iblant, men på Trollheimshytta er det aldri kjedelig.

Så var da også dagen full av gjøremål. Fyren i kjelleren skulle holdes ved like så det alltid var nok varmvann. Så var det å passe aggregatet som forsynte kjøkkenet, gangene og gjessterommene med strøm. Ved skulle bæres inn til tørkerommet, som måtte være godt og

varmt når gjestene tok til å ankomme. Og når kvelden kom skulle ilden brenne lystig på peisen. Kom det mange gjester måtte det rigges til med flatsenger. Tidlig oppe og sent i seng var parolen som preget Johans liv på Trollheimshytta, men alltid var han like blid og imøtekommende på sitt beskjedne vis.

Reguleringen i Folldalen på 1960-tallet var hard å svelge for Johan. Da holdt han seg borte fra dalen en del år; han orket ikke å se dalen slik den da fremsto med store og kunstige innsjøer. Da leiet han seg en seterbu i Brungmarka i Klæbu og ble en ivrig bruker av traktene innover mot Rensfjellet. Men det var selvsagt ikke det samme. Han savnet Folldalen, og selv om dalen aldri mer blir slik den var, klarte han i lengden ikke å la være å vende tilbake.

- Trakter man har ferdes i siden guttedagene har sin egen tiltrekningskraft. Den er der selv om de tider som var aldri kommer tilbake. Og Folldalen og Trollheimen er tross alt ikke hvilken natur som helst. Derfor er jeg glad for å få lov til å holde på her så lenge som jeg kan, sa Johan vemodig. Tiden leget altså på en måte sårene, men arrene etter dem i Johans sjel forsvant nok aldri.

Inne på Trollheimshytta var imidlertid Gråsjøen ute av syne. Der reiste Snota seg i vest som den alltid har gjort, og de andre fjellene omkring sto der også som trauste venner. Og Johan fikk anledning til å være lenge i fjellet selv om alderen ség på. Han var heldig med helsen og holdt seg godt. Flere og åtti år gammel var han fremdeles sprek og full arbeidskar, men innså at antallet turer som ennå lå foran skrumpet faretruende inn.

- Holder helsa, blir det vel en sesong eller to til, sa han da vi sommeren 1996 satt og snakket om dette på hyttetrappa. Og han fikk noen år til, før alderen og helsen til slutt satte en stopper for fjellturene.

"Johanstuggu" står det ved inngangadøra til den vesle bua på vestsiden av tunet på Trollheimshytta. Bygningen ble omkring 1920 hentet fra Langlisetra, hvor Johan holdt

til i sine unge år, og ble satt opp som stall på østsiden av tunet. Der ble det smørebod og plass til fire hester.

"Hoppegubbens Hall" ble i mange år brukt som navn på stallen etter rindalingen Ole K. Lønset, som gjennom 30 år sammen med sine hester sørget for at hytta fikk det den trengte av mat og utstyr for øvrig. Da Johan ble dreng på Trollheimshytta, var det slutt på perioden med kløving med hest av proviant og utstyr og bygningen ble hans faste tilholdssted. Og da Trollheimshytta for omlag ti år siden ble ombygget og utvidet, og "Hoppegubbens Hall" ble flyttet dit den nå står, ble den omdøpt til "Johanstuggu".

Nye fjellvandrere vil naturlig nok ikke uten videre vite så mye hverken om denne eldste bygningen på Trollheimshytta eller om han den er oppkalt etter. Men for oss som har levet en stund og som har vandret litt innimellom disse fjellene, står bua der i dag som et minne om denne ytterst beskjedne mannen som gjennom hele sitt lange liv var så nært knyttet til Folldalen.

Så må det selvsagt nevnes at Trondhjems Turistforening hedret Johan for hans innsats både ved å gi ham livsvarig medlemskap (1985) og ved å tildele ham foreningens hederstegn, Reinrosa med gull eikekrans (1990). Det er trist at han er borte, men vi minnes ham med glede.

Karl H. Brox